

PÅSKENS GUDSTJÄNSTER

STORA FREDAGENS
AFTONGUDSTJÄNST
MED GRAVLÄGGNING

Från östkyrkan kommer traditionen att på långfredagens kväll fira en gravläggningsgudstjänst till åminnelse av nedtagandet av Jesus från korset och hans begravning: "...och Josef tog kroppen, svepte den i rent linnetyg och lade den i den nya grav som han hade låtit hugga ut åt sig i berget. Sedan rullade han en stor sten för ingången och gick därifrån." (Matt 27:59–60) Jesu grav iordningställs symboliskt med hjälp av en broderad ikon – ett slags svepeduk som kallas epitaphion – föreställande den döde Kristus som placeras mitt i kyrkan. Hela församlingen deltar i begravningsprocessionen som sker runt kyrkan. När tygikonen placerats i kyrkan strömmar de troende fram för att kyssa ikonen och lägga blommor runt den, medan kören sjunger Symeons lovsång: Herre, nu låter du din tjänare gå hem, i frid...

Gravens närvaro förstärker realismen i skeendet. Den blir nu en plats dit vi under återstoden av dagen, liksom under lördagen, kan gå för att sörja och be, eller bara – i likhet med Maria från Magdala och den andra Maria, som "satt mitt emot graven" – sitta eller knäböja i stum tystnad inför det ofattbara och fruktansvärda som skett: Gud, den Eoige, som inte kan dö, ligger död i en grav!

Stora fredagens aftongudstjänst med gravläggning

Gudstjänsten inleds med att två ministranter, flankerade av två ljusbärare, bär in en ikon av Jesu gravläggning. De ställer sig framför församlingen medan prästen börjar beröka ikonen. Två diakoner inleder med bön.

- D1 I en grav lägger de dig, mitt Liv, min Kristus,
och änglarnas härskaror i bedrövad häpnad
sjunger lovsånger till din utblottelses djupa kärlek.
- D2 Rätt och saligt är det sannerligen att prisa dig,
du livgivande Herre,
ty på korset utsträcktes dina rena händer
och förintade vår fruktade fiendes makt.
- D1 Skänk dem som tjänar dig, Herre och Frälsare,
att också skåda din ärorika uppståndelse,
till förlåtelse för våra och hela världens synder.
- D2 Låt oss gå i frid, för att begrava sann Gud och sann
människa.
O djupa mysterium!
Låt oss gå i frid, för att ta avsked av den Evige och
Oändlige.
O djupa mysterium!
Låt oss gå i frid, för att med våra böner ledsaga Livet och
Ljuset.
O djupa mysterium!

herrens bön

avskedstagandet & blomsternedläggningen

Nu får alla möjlighet att ta avsked av Jesus genom att som vid en begravning gå fram till "graven", bli stilla en stund i vördnad och lägga ner en blomma. Under tiden sjungs:

Symeons lovsång – Taizé

När samtliga tagit avsked, bestänker prästen graven med välsignat vatten, beröker den runt om och lyser sedan frid över graven.

kanon

Gråt inte över mig, Moder

Sjungs av kör.

avskedshymn

Ditt lidande har nått sitt slut

Sv Ps 460:1–3

Gudstjänsten slutar i tystnad och alla lämnar kapellet under största möjliga stillhet.

Det enda som sker i kapellet senare på kvällen är en timmes recitation av Jesusbönen på olika språk. Denna vidtar kl 20.30.

Appendix

Herrens bön

fader vår, 1917 års översättning

Fader Vår, som är i himmelen.
Helgat varde ditt namn.
Tillkomme ditt rike.
Ske din vilja, såsom i himmelen så ock på jorden.
Vårt dagliga bröd giv oss idag,
och förlåt oss våra skulder, såsom ock vi förlåta dem oss
skyldiga äro,
och inled oss icke i frestelse
utan fräls oss ifrån ondo.
Ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet.
Amen.

vår fader, ekumenisk översättning

Vår fader, du som är i himlen.
Låt ditt namn bli helgat.
Låt ditt rike komma.
Låt din vilja ske på jorden, så som i himlen.
Ge oss idag det bröd vi behöver.
Och förlåt oss våra skulder, liksom vi har förlåtit dem som
står i skuld till oss.
Och utsätt oss inte för prövning,
utan rädda oss från det onda.
Ditt är riket, din är makten och äran, i evighet.
Amen.